
Obsah

PŘEDMLUVA	11
1. ÚSTAVNÍ PRÁVO	13
1.1. Předmět ústavního práva	13
1.2. Subjekty ústavního práva	15
1.3. Prameny ústavního práva	16
1.4. Právní principy	24
1.5. Ústavní obyčej a ústavní zvyklost	25
1.6. Ústavněprávní odpovědnost a ústavní sankce	27
2. ÚSTAVNÍ POMĚRY ČESKOSLOVENSKA	32
3. ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	51
3.1. Systematika Ústavy České republiky	51
3.1.1. Preambule	52
3.2. Ústavní charakteristika státu	54
3.2.1. Demokratický právní stát	56
4. STÁTNÍ SYMBOLY	68
4.1. Užívání státních symbolů	71
4.2. Hlavní město	73
4.3. Území státu a státní hranice	75
5. STÁTNÍ OBČANSTVÍ	81
5.1. Znaky státního občanství	83
5.2. Způsoby nabývání a pozbývání státního občanství	85
5.3. Občanství EU a jeho důsledky	90
5.3.1. Volby do Evropského parlamentu	91
5.4. Ústavněprávní postavení cizinců	94
5.5. Soudní přezkum rozhodnutí ve věcech státního občanství	98

6.	VZTAH VNITROSTÁTNÍHO PRÁVA K PRÁVU MEZINÁRODNÍMU A EVROPSKÉMU	101
6.1.	Vnitrostátní, mezinárodní a evropské právo	103
6.2.	Mezinárodní smlouvy a vnitrostátní právo	105
6.2.1.	Klasifikace mezinárodních smluv	105
6.2.2.	Generální inkorporace	105
6.2.3.	Souhlas Parlamentu s ratifikací a vyhlášení	106
6.3.	Ústavní aspekty členství ČR v Evropské unii	107
6.3.1.	Ústavní aspekty vstupu ČR do EU	107
6.3.2.	Působení evropského práva	109
6.4.	Role obecných soudů a Ústavního soudu při aplikaci evropského a mezinárodního práva	112
7.	ÚSTAVNÍ POŘÁDEK	115
7.1.	Základní východiska	115
7.2.	Definice ústavního pořádku	118
7.3.	Podmnožiny ústavního pořádku	119
7.4.	Otázka vhodnosti použití pojmu ústavní pořádek	123
7.5.	Nálezy Ústavního soudu ČR úzce se týkající ústavního pořádku	124
7.5.1.	Nález ÚS č. 403/2002 Sb. – výklad pojmu ústavní pořádek	125
7.5.2.	Nález ÚS č. 318/2009 Sb. – zrušení ústavního zákona Ústavním soudem	126
8.	MOC ZÁKONODÁRNÁ	128
8.1.	Ústavní vymezení	130
8.2.	Dvoukomorový parlament (bikameralismus)	132
8.3.	Volby do komor Parlamentu ČR	139
8.3.1.	Ústavní základy	139
8.3.2.	Volby do Poslanecké sněmovny	143
8.3.3.	Volby do Senátu	146
8.4.	Působnost Parlamentu	147
8.4.1.	Jednání o návrzích zákonů	147
8.4.2.	Zkrácení legislativního procesu	150

8.4.3.	Schvalování státního rozpočtu	151
8.4.4.	Schvalování mezinárodních smluv	151
8.4.5.	Zákonná opatření Senátu	153
8.4.6.	Ustavování do funkcí (kreační funkce)	153
8.4.7.	Kontrolní funkce	155
8.4.8.	Parlament jedná a rozhoduje o důležitých otázkách vnitřní a zahraniční politiky	156
8.4.9.	Samosprávná (autonomní) funkce	157
8.4.10.	Další oprávnění	158
8.5.	Vnitřní organizace komor a způsob jednání v nich	158
8.6.	Postavení členů Parlamentu	164
9.	PREZIDENT REPUBLIKY	173
9.1.	Volby prezidenta republiky	174
9.2.	Zánik funkce prezidenta republiky	185
9.3.	Imunita prezidenta republiky	187
9.4.	Pravomoci prezidenta republiky	188
9.4.1.	Delegace pravomocí	191
9.5.	Kompetence spojené s fungováním Parlamentu ...	194
9.5.1.	Právo vrátit přijatý zákon (veto)	195
9.5.2.	Podepisování zákonů	195
9.5.3.	Vyhlašování voleb	196
9.5.4.	Účast na schůzích Parlamentu	197
9.6.	Kompetence spojené s fungováním vlády	197
9.6.1.	Ustavování vlády	197
9.6.2.	Přijímání demise	198
9.6.3.	Odvolávání vlády	198
9.6.4.	Účast na schůzích vlády	199
9.7.	Vrchní velení ozbrojených sil	199
9.8.	Pravomoci prezidenta v oblasti zahraničních vztahů	200
9.8.1.	Pravomoc sjednávat a ratifikovat mezinárodní smlouvy	200
9.8.2.	Přijímání, jmenování a odvolávání vedoucích zastupitelských misí	202

9.9.	Kompetence spojené s fungováním soudní moci	202
9.10.	Vztahy prezidenta republiky k ostatním ústavním orgánům	205
9.11.	Další pravomoci prezidenta republiky	205
9.12.	Kancelář prezidenta republiky	206
9.13.	Vlajka a sídlo prezidenta	207
9.14.	Soudní přezkum rozhodnutí prezidenta	208
10.	VLÁDA	212
10.1.	Vztah vlády a parlamentu	215
10.1.1.	Účast vlády na zákonodárném procesu	216
10.2.	Složení vlády	220
10.2.1.	Ustavování vlády	220
10.2.2.	Nedůvěra	224
10.2.3.	Demise vlády	225
10.2.4.	Odvolení člena vlády	227
10.3.	Způsob jednání vlády	227
10.4.	Úřad vlády	228
10.5.	Poradní a pracovní orgány vlády	228
10.6.	Neslučitelnost funkcí	229
10.7.	Normotvorná činnost vlády	231
10.8.	Vztah vlády k moci soudní	233
10.9.	Ministerstva a jiné správní úřady	233
11.	STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ	238
11.1.	Soustava státního zastupitelství	240
11.1.1.	Ustavování státních zástupců	241
11.1.2.	Zánik funkce státního zástupce	242
11.1.3.	Funkcionáři státního zastupitelství	243
11.1.4.	Neslučitelnost funkcí	244
11.2.	Působnost státního zastupitelství	246
11.3.	Principy organizace a činnosti	248
12.	SOUDY	253
12.1.	Nezávislost soudů, nezávislost a nestrannost soudců	256

12.1.1.	Politická práva soudce	264
12.2.	Soustava soudů	264
12.3.	Jmenování soudců	265
12.3.1.	Funkcionáři soudů	267
12.3.2.	Kárné řízení	268
12.3.3.	Zánik funkce soudce	270
12.4.	Soudcovské rady	271
12.5.	Ústavní principy	272
13.	ÚSTAVNÍ SOUD	276
13.1.	Koncepce ústavního soudnictví v ČR	277
13.2.	Soudci Ústavního soudu	278
13.2.1.	Ustavení do funkce	278
13.2.2.	Záruky nezávislosti a nestrannosti soudců	280
13.2.2.1.	Imunita	280
13.2.2.2.	Neslučitelnost funkcí	281
13.2.2.3.	Vyloučení soudců z rozhodování věci	282
13.2.2.4.	Kárná odpovědnost	284
13.3.	Vnitřní organizace Ústavního soudu	285
13.4.	Průběh řízení	285
13.5.	Publikace rozhodnutí, závaznost rozhodnutí	287
13.6.	Působnost Ústavního soudu – přehled jednotlivých druhů řízení	291
13.6.1.	Řízení o zrušení zákonů	291
13.6.2.	Řízení o zrušení podzákonných předpisů a obecně závazných vyhlášek	295
13.6.3.	Předběžná kontrola mezinárodních smluv	297
13.6.4.	Obecná ústavní stížnost	299
13.6.5.	Komunální ústavní stížnost	304
13.6.6.	Návrh politické strany	305
13.6.7.	Řízení ve věcech mandátu poslance nebo senátora	305
13.6.8.	Řízení ve věcech týkajících se prezidenta republiky (velezrada či	

---

	jiné hrubé porušení Ústavy nebo jiné součásti ústavního pořádku, řízení dle čl. 66 Ústavy)	307
	13.6.9. Kompetenční spory	308
	13.6.10. Řízení o opatřeních nezbytných k provedení rozhodnutí	310
14.	NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD	312
14.1.	Vývoj kontrolních institucí na území ČR	312
14.2.	Právní zakotvení NKÚ	313
14.3.	Záruky nezávislosti NKÚ	314
14.4.	Organizace NKÚ	315
14.5.	Působnost NKÚ	317
14.6.	Základní principy kontroly prováděné NKÚ	318
15.	ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA	321
15.1.	Vývoj ústředních bankovních institucí na území ČR	321
15.2.	Právní zakotvení ČNB	322
15.3.	Postavení ČNB v ústavním systému ČR	324
15.4.	Organizace ČNB	327
15.5.	Působnost a pravomoc ČNB	328
16.	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	331
16.1.	Pojem samospráva, ústavní zakotvení	332
16.2.	Územní samosprávné celky	334
16.3.	Orgány územních samosprávných celků	336
16.4.	Volby do zastupitelstev obcí a do zastupitelstev krajů	337
16.5.	Samostatná a přenesená působnost územních samosprávných celků	340
16.6.	Normotvorba územních samosprávných celků	342
16.6.1.	Ústavní zmocnění	342
16.6.2.	Míra autonomie normotvorby samosprávných celků	343
16.7.	Ochrana práva na samosprávu, komunální stížnost	348

---

17. BEZPEČNOST ČR A MIMOŘÁDNÉ STAVY	350
17.1. Bezpečnost České republiky	351
17.2. Mimořádné stavy dle ÚZB	356
17.2.1. Vyhlášení mimořádného stavu	356
17.2.2. Nouzový stav	357
17.2.3. Stav ohrožení státu	359
17.2.4. Válečný stav	359
17.3. Stav nebezpečí a krizový stav	360
17.4. Omezování práv a ukládání povinností	361
17.5. Modifikace zákonodárného procesu a prodloužení volebního období v mimořádných stavech	364
VĚCNÝ REJSTŘÍK	367